

v hlavě německého spisujícího filistra, když začal z nedopatření ideálně blouznit. Budoucnost asi ztěžka uvěří, že něco podobného mohl vysedět muž, který žil na počátku dvacátého věku, kdy americké milionářské a miliardářské dcerky vyvážely se po tuctech do Evropy, aby se zde provdávaly za — členy jockey-klubů a vypelichané dědice korun knížecích a hraběcích...

...V Německu bojuje se dnes boj o moderní drama s vážností a opravdovostí nevšední a každý rok přináší ukázky tohoto zápasu, umělecká a básnická díla, byť ne posud bez kazů a zcela ryzí, alespoň úctyhodná svou vůlí, svým napětím a úsilím. Píší tam svá dramata Pavlové Ernstové a Scholzové, Eulenbergové a Schmidtbonnové. Ale má povinnost dnešní naše správa vědět o nich? Zavázala se snad kontraktně k něčemu takovému? K nějakému takovému „ideálnímu závazku“? Nuže... Bůh ví, ona neprovozuje politiku, jak se dušoval p. ředitel nedávno kterémusi novináři, ona vyhýbá se i každému pochybnému experimentu — ona jde jen svou vyšlapanou bezpečnou stezkou a žije a tyje pokojně z hlouposti vlastní i cizí, kterou dovedla, věru, pěkně již usoustavnit. Ona vystačí ještě dlouho, doufejme, svými Fuldy a tutti quanti.

...Právem byl pokárán tehdy v Čase náš mírumilovný p. ředitel. Každý jen trochu uvědomělý umělec a básník ví dnes, že dělá bezděky, chtěj nechtěj, politiku; prvním uměleckému ústavu českému musí se to teprve názorně vykládat. Jde jen o to, abys provozoval politiku čestnou, rozumnou a statečnou. A tu ze všech hloupých politik literárních nejhloupější jest beze sporu ta, která převádí k nám z nepřátelského národa díla slabá a banální a stlačuje jimi ten kousek úrovně, který náhodou snad ještě máme.

Městské divadlo vinohradské: Františka Molnára Dábel

Přes Berlín a Vídeň dostala se na Vinohrady hra podnikavého muže, který prý etabloval se v Pešti jako Oscar Wilde a cestuje patrně se satanismem, jako jiní jeho krajané cestují

s paprikou nebo s pomádou na vousy; pan Molnár má se k Wildovi asi tak jako frizérský tovaryš z malého okresního města k velkoměstskému dandymu: jest jeho nejhrubším a nejlacinějším padělkem. Jeho tlustě podtrhávané vtipy a frivolnosti, neomalené drzosti a laciné paradoxy pokořují každého jemnějšího diváka: tak urážejí ho bezděky svou lopatovou jednosmyslností, která nepředpokládá ani špetky duševního spolupracovníctví u posluchače a obrací se jen na kůži opravdu hroší. Celá koncepce dábla jako podněcovatele a režiséra všeho zla jest zde nejen hloupá, otřelá a zmlichornělá, ale i nedramatická; zdržuje vpravdě spíše svými machinacemi dramatický rozvoj, než ho uspišuje; je to tedy pomocník stejně triviální jako málo účelný. Nemá právě jiného smyslu než tohoto, málo dramatického: vpouštět do obecnstva velmi pochybné prskavky autorovy.

Také Vinohradské divadlo mohlo by přemýšlet o tom, co jest a co není rozumná a čestná politika literární a umělecká.

Edvard Kučera: Manželství

Drama p. Kučery bylo přijato k provozování na Národním divadle a zakázáno pak policejní censurou, i dostalo se mu tím aureoly smělého literárního činu, která s něho neslavně spadla, když nám je předvedli — pravda, s nevalnou péčí — pořadatelé představení karlínského. Ale i kdyby bylo sehráno sebetalentovaněji a s láskou sebevětší, nemohlo by podstatně získat u diváka jen jakési literární a umělecké opravdovosti. Práce p. Kučerova není v podstatě mnohem víc než jakýsi scénovaný časový feuilleton, v němž se mnoho polemisuje a ve kterém se dokazuje, mnohdy velmi naivně a pohodlně, několik pokrokářsky společenských trivialit. Staví se tu vedle sebe jako světlý a černý příklad spolužití dvou sester s muži, z nichž jedna dala se svěst naléháním rodiny a prodala se v legitimním manželství bohatému starci a jest ovšem tím mravně zničena, kdežto druhá žije pěkný šťastný život ve volném svazku bez posvěcení cír-